

Seat No. : _____

MA-II-118
April-2007
Geography
Paper-VIII
(Geography of Natural Hazards)
(New Course)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

સૂચના : (૧) દરેક પ્રશ્નના ગુણ સરખા છે.

(૨) જરૂર જણાય ત્યાં સ્વચ્છ આકૃતિ દોરો.

(૩) પરીક્ષાર્થી દુનિયાના તથા ભારતના કોતરેલા નકશાનો ઉપયોગ કરી શકશે.

૧. ‘પ્રકોપ’ અને ‘આપત્તિ’ વચ્ચેનો તફાવત સ્પષ્ટ કરો અને પ્રકોપના વિકાસમાં કુદરતી તંત્રોના યોગદાનને સમજાવો.

અથવા

“માનવ રચિત પ્રકોપો કરતાં કુદરતી પ્રકોપો વધુ વિનાશકારી હોય છે.” – યોગ્ય દૃષ્ટાંતોની મદદથી વિધાનની ચર્ચા કરો.

૨. દુષ્કાળની ઘટના અન્વયે ‘કારણો અને પરિણામો’ સમજાવો અને પ્રકોપના નિયંત્રણ માટેના ઉપાયો સૂચવો.

અથવા

ટોર્નેડોના ઉદ્ભવ અને વિકાસની ચર્ચા કરો અને તેના પ્રાદેશિક તથા ઋતુ પરત્વેના ઉદ્ભવને સદૃષ્ટાંત ચર્ચો.

૩. વૈશ્વિક તાપમાન વૃદ્ધિ માટેનાં કુદરતી અને સાંસ્કૃતિક કારણોની ચર્ચા કરો અને પર્યાવરણ તથા સમાજ પર પડતી અસરો સમજાવો.

અથવા

ક્ષારીકરણનાં પરિબળો અને પ્રક્રિયાઓની ચર્ચા કરો અને તેના ઉકેલો સૂચવો.

૪. જવાળામુખી ક્રિયા અને તેના વિતરણનાં કારણો અને પરિણામોની ચર્ચા કરો.

અથવા

‘ભૂમિસર્કણ’ના ઉદ્ભવ, પ્રકારો અને પ્રભાવની ચર્ચા કરો તથા પ્રકોપના નિયંત્રણ માટેનાં પગલાં સૂચવો.

૫. પર્યાવરણીય પાસાંના મહત્ત્વને પ્રકોપ-વ્યવસ્થાપનની વ્યૂહરચના સંદર્ભે ચર્ચા કરો.

અથવા

વિનાશકારક પરિસ્થિતિનો સામનો કરવામાં આગેવાનો, વૈયક્તિક અને માધ્યમોનો ફાળો સદૃષ્ટાંત ચર્ચો.

Seat No. : _____

MA-II-118
April-2007
Geography
Paper-VIII
(Geography of Natural Hazards)
(New Course)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

- Instructions :** (1) All questions carry equal marks.
(2) Draw diagrams wherever necessary.
(3) Use of map stencils is allowed.

1. Distinguish between 'Hazard' and 'Disaster' phenomena and explain the role of natural systems in the development of hazards.

OR

'Natural hazards are more disastrous than man-made hazards'. Discuss the statement with suitable examples.

2. Explain the causes and consequences of drought phenomena and suggest measures to control the hazard.

OR

Discuss the origin and development of Tornado and their regional and seasonal occurrence with examples.

3. Discuss the natural and cultural causes of global warming and explain its consequences on environment and society.

OR

Discuss the factors and processes of salinization and suggest remedial measures.

4. Discuss the causes and consequences of volcanic activity and its distribution.

OR

Discuss the origin and impact of landslides and suggest measures to control the hazard.

5. Discuss the importance of environmental aspects as a strategy of hazard management.

OR

Explain the role of leaders, individuals and media in combating the disastrous situation with examples.
